

4. OBYVATELSTVO

Údaje o počtu a složení obyvatelstva jsou získávány ze sčítání lidu, na něž navazují každoroční statistické bilance dat o narozeních, sňatcích, rozvodech, úmrtích a stěhování. Zdrojem dat jsou statistická hlášení z matrik, pokud není uvedeno jinak. Údaje o počtu a složení obyvatelstva navazují od roku 2011 na definitivní výsledky sčítání lidu k 26. 3. 2011, nejsou srovnatelné s předchozími roky.

Veškeré údaje se týkají obyvatel s trvalým bydlištěm na uvedeném území bez ohledu na státní občanství. Od roku 2001 jsou započtení cizinci s přiznaným azylem a cizinci s vízy k pobytu nad 90 dní. Od 1. 5. 2004 jsou zahrnuti také občané zemí EU s přechodným pobytem a občané třetích zemí s dlouhodobým pobytem na území ČR.

Střední stav obyvatelstva vyjadřuje počet obyvatel daného území bilancovaný k 1. 7. sledovaného roku. **Přirozený přírůstek/úbytek** obyvatel je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem zemřelých osob. **Celkový přírůstek/úbytek** obyvatel je součtem přirozeného přírůstu/úbytku a přírůstu/úbytku stěhování. **Stěhování** se rozumí změna trvalého bydliště či dlouhodobého pobytu osoby přes hranice uvedeného území. Data o stěhování přebírá ČSÚ z informačních systémů Ministerstva vnitra a Ředitelství služby cizinecké policie.

Narození jsou započtení do kraje (okresu) pobytu matky v době porodu. **Průměrný věk matky** při narození dítěte je vypočítán z rozložení absolutních počtů narozených podle věku matky. **Úhrnná plodnost** udává průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku, zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce, zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné.

Tabulky o **potratech** jsou zpracovány ze souboru individuálních dat, který ČSÚ přebírá od Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS). **Úhrnná potratovost** je průměrný počet potratů, které by připadly na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku, zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce, zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné.

Mrtvorozenost je počet mrtvě narozených dětí připadající na 1 000 narozených celkem. **Kojenecká úmrtnost** je počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí. **Novorozenecká úmrtnost** je počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených.

Údaje o **zemřelých podle příčin smrti** jsou tříděny podle Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů ve znění 10. decenální revize (MKN-10), platné od 1. 1. 1994. Od roku 2013 jsou údaje o příčinách smrti přebírány prostřednictvím ÚZIS z Listu o prohlídce zemřelého.

Index stáří je poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let. **Naděje dožití** vyjadřuje průměrný počet let, který má naděje prožít osoba právě x-letá při zachování řádu úmrtnosti sledovaného období daného úmrtnostní tabulkou. S ohledem na vyloučení nahodilých výkyvů jsou úmrtnostní tabulky pro kraje zpracovány za dvouletá období a pro okresy za pětiletá období. Naděje dožití uvedená v tab. 4-1. pro daný rok odpovídá naději dožití za období končící daným rokem (např. ve sloupci 2015 je uvedena naděje dožití v kraji v období 2014–2015).

Sňatky jsou započítány do příslušného území podle místa pobytu ženicha. **Rozvody** jsou územně tříděny podle posledního společného bydliště manželů; zdrojem dat je Informační systém Ministerstva spravedlnosti.

Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky.

V tabulkách 4-11. a 4-12. jsou do celkového počtu cizinců řazeni cizinci s trvalým pobytem, občané EU/EHP a Švýcarska a jejich rodinní příslušníci s pobytem přechodným, občané tzv. třetích zemí s dlouhodobým pobytem, příp. s vízy nad 90 dní. Údaje pocházejí z evidence Ředitelství služby cizinecké policie.